



Het gaat net

Monica is manisch en ontremd. Ze is dankzij haar eigen inzet uit de separeer-ruimte gekomen en volgt op de afdeling een rustprogramma. Aan vrouwen heeft ze een broertje dood.

„Jij gaat nog wat meemaken vanavond,” zegt mijn collega Bart lachend. Ik kom net binnen en schenk mezelf een kop koffie in. „Dat klinkt veelbelovend. Vertél.”

Monica is uit de separeer. Ze is sinds een paar dagen opgenomen; ze is manisch en ontremd. Vanaf het begin heeft ze te kennen gegeven dat ze „dat hok” en de afzondering onmenselijk vond. Haar was gezegd dat ze eruit mocht als ze de medicatie zou innemen en zich aan afspraken zou houden. Dit had weliswaar tot luidruchtige onderhandelingen geleid, maar uiteindelijk lukte het haar wel. Dus is ze nu op de afdeling. Ze heeft een eigen kamer en een rustprogramma. Na elk uur op de afdeling is ze een uur op haar kamer met de deur op slot. „Het gaat net,” zegt Bart.

Liever mannen

Gelijk bij opname had Monica al in niet mis te verstane bewoordingen duidelijk gemaakt dat ze veel liever met mannen dan met vrouwen van doen heeft. In de separeer was het eenvoudig om haar steeds door een mannelijke verpleegkundige te laten begeleiden, maar nu is er geen ontkomen meer aan. Ook ik zal met haar

Vanuit mijn ooghoeken zie ik dat Monica me continu in de gaten houdt, maar ik blijf haar negeren

te maken krijgen. En zij met mij. We spreken wel af dat Bart haar aanspreekpunt is, zodat we het voor haar zo rustig mogelijk houden. Ik vind het niet erg om op de achtergrond te blijven, ergens snap ik haar gevoeligheid wel. Ik vraag me af wat ik zelf zou willen als ik alle controle kwijt zou zijn.

Benen in de lucht

Na de overdracht ga ik de afdeling op. In de rookhuiskamer staat de muziek keihard aan, een vrouw van achter in de twintig doet er aerobicoefeningen. Ze gooit haar benen op de maat van de muziek zo hoog mogelijk de lucht in. Lange donkere haren, getinte huid, een hoog opgesneden, knalgroen sportbroekje, een glimmend topje en een fluorescerende band om haar hoofd. Dat zal Monica zijn. Ik besluit niet in te grijpen, hoewel de muziek echt te hard staat; ik wil een al te heftige kennismaking voorkomen. Even later zet Bart de muziek zachter en maant haar tot rust. Met grote stappen komt ze de andere huiskamer binnen waar ze mij ziet. Ik sta op om me voor te stellen. Met felle ogen, haar vinger priemend in mijn richting roept ze: „En ik wil niet dat je met me praat! En ik wil niet dat je naar me kijkt!” „Afgesproken,” zeg ik, terwijl ik haar nadrukkelijk aankijk. Daarna draai ik me om. Ik hou me aan de afspraak. Ik zorg dat ik de hele avond niet haar richting opkijk en ik spreek haar niet aan. Het is een beetje gek, maar het gaat best goed. Als dit is wat ik voor haar kan doen, waarom ook niet?

Zwarte tand

De volgende dag heb ik een dagdienst. Monica heeft heel redelijk geslapen hoor ik, ze is veel

rustiger dan gisteren. Ik negeer haar nog steeds, maar ik merk dat ze wel met mij bezig is. Ik zie uit mijn ooghoeken dat ze steeds naar me kijkt als ik aan een hoge tafel wat met een andere cliënt aan het praten ben. Met een soort cirkelbeweging komt ze dichterbij. Het wordt nu echt lastig om niet naar haar te kijken, maar ik hou mijn belofte. Dan komt ze er zelfs bij zitten. Ik ben op alles voorbereid, maar blijf onverstoorbaar. Op een gegeven moment buigt ze zich naar me toe en kijkt nadrukkelijk naar mijn mond. „Heb jij een zwarte tand?” Ik heb moeite om mijn lachen in te houden. Ik til mijn lip op. „Kijk maar even.” Ze zegt: „Jajajaaa,” en staat weer op.

Deur op slot

Die middag is Bart even weg, maar Monica's deur moet wel op slot. Gelukkig zit ze al op haar kamer, ze houdt haar rusttijden blijkbaar heel goed zelf in de gaten. Ze zit met haar rug pontificaal naar me toe. „Ik doe hem dicht hoor,” zeg ik tegen haar rug. Monica gooit haar hoofd in haar nek en schreeuwt met lange uithalen: „Gerrrrrmaanse hoerrrr!” En vervolgens spuugt ze over haar schouder met een heftigheid die ik niet eerder heb meegemaakt. Ik moet inwendig lachen als ik terugloop naar het kantoor. Normaal gesproken accepteer ik het niet wanneer mensen zich naar mij misdragen. Tien jaar geleden ook niet in deze situatie ik zou de strijd zijn aangegaan. Nu doe ik dat niet. Ik zie hoe Monica haar uiterste best doet en rapporteer dat ook. En ik, ik hoef niet meer aardig gevonden te worden, wat is dat toch een bevrijding.

Renze Vink, psychiatrisch verpleegkundige